

19 Kasım 2018 Tarihli TS13805 standardı özet ve önemlilik sınıfları

3.5

taşıt kategorileri

L Kategorisi: İki veya üç tekerlekli motorlu araçlar ile dört tekerlekli motosikletlerdir.

M Kategorisi: En az dört tekerlekli ve yolcu taşımada kullanılan motorlu taşıtlardır.

M1 Sınıfı: Yolcu taşımada kullanılan ve sürücü dâhil en fazla 9 oturma yeri olan motorlu taşıttır.

M2 Sınıfı: Yolcu taşımada kullanılan, sürücü dâhil 9'dan fazla oturma yeri olan ve azami ağırlığı 5 tonu aşmayan motorlu taşıttır.

M3 Sınıfı: Yolcu taşımada kullanılan, sürücü dâhil 9'dan fazla oturma yeri olan ve azami ağırlığı 5 tonu aşan motorlu taşıttır.

N Kategorisi: En az dört tekerlekli ve yük taşımada kullanılan motorlu taşıtlardır.

N1 Sınıfı: Yük taşımada kullanılan ve azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan motorlu taşıttır.

N2 Sınıfı: Yük taşımada kullanılan ve azami ağırlığı 3,5 tonu aşan, ancak 12 tonu aşmayan motorlu taşıttır.

N3 Sınıfı: Yük taşımada kullanılan ve azami ağırlığı 12 tonu aşan motorlu taşıttır.

O Kategorisi: Yük veya insan taşınması, aynı zamanda insanların yaşaması amacıyla tasarlanmış ve imal edilmiş römorklardır.

O1 Sınıfı: Azami kütlesi 0,75 ton'u aşmayan O kategorisi araçlar.

O2 Sınıfı: Azami kütlesi 0,75 ton'u aşan, 3,5 ton'u aşmayan O kategorisi araçlar.

O3 Sınıfı: Azami kütlesi 3,5 ton'u aşan, 10 ton'u aşmayan bir sahip O kategorisi araçlar.

O4 Sınıfı: Azami kütlesi 10 ton'u aşan O kategorisi araçlar.

T Kategorisi: Tarım ve orman traktörleridir.

Arazi tipi araçlar, araç kategorilerinin alt kategorisi olup, M1G, M2G, M3G, N1G, N2G, N3G şeklinde tanımlanmaktadır.

3.6

Seyyar (mobil) taşıt test istasyonu

Karayolu motorlu taşıtlarının test hizmetlerini yapabilmek için gerekli olan makina, takım, teçhizat cihaz vb. bulunduran; bünyesinde çalışan personelin eğitimini sağlayan ve bu hizmetlerin tamamının yapılmasından sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan seyyar taşıt test istasyonu.

3.7

Taşıt test raporu

test hizmeti verilen karayolu taşıtlarının cihazla ve gözle muayene sonuçları ile birlikte taşıt ve iş yeri bilgilerini içeren doküman.

Taşıt test raporunun muayene ve kontrollere ilişkin en az aşağıdaki sonuçlar yer almalıdır

- EK A' da işyeri sınıfına göre işyerinde bulunması gereken test cihazlar ile elde edilen sonuçlar ile
- Gözle muayene

Taşıtın dış muayenesi: Boya, kaporta, cam, lastikler, jantlar, farlar ve silecekler

Taşıtın iç muayenesi: Kapı döşemeleri, yer döşemeleri, koltuklar, klima, iç lambalar ve kumanda kontrol düğmeleri, taşıtın göstergelerinin olduğu ön panel.

Taşıtın alt muayenesi: Motor, şanzıman ve diferansiyelin yağ kaçağı bakımından kontrolü, fren hortumları soğutma sistemi, egzoz sistemi, motor mahfazası ve marşbiyel.

Taşıtın motor bölümünün muayenesi: Motor bölümünün yağ ve su kaçağı bakımından muayenesi, akü, motor yağı seviyesi, soğutma suyu seviyesi, gözle görünür kayışlar, üst motor kapağından motorun buhar verip vermediğinin kontrolü.

4 Sınıflandırma

İş yerleri, test ettiği taşıtların kategorisine göre beş sınıftır.

Sınıf 1: M1 ve N1 kategorisindeki taşıtların test edildiği iş yerleri (M2 kategorisinde olup 9'dan fazla oturma yeri olan ve azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan taşıtlar da bu sınıfa dâhildir).

Sınıf 2: M1 ve N1 kategorisindeki taşıtlar ile birlikte M1G ve N1G arazi tipi taşıtların test edildiği iş yerleri (M2 ve M2G arazi tipi taşıt kategorisinde olup 9'dan fazla oturma yeri olan ve azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan taşıtlar da bu sınıfa dâhildir).

Sınıf 3: M2, M3, N2 ve N3 kategorisindeki taşıtların test edildiği iş yerleri

Sınıf 4: M2, M3, N2 ve N3 kategorisindeki taşıtlar ile birlikte ve M2G, M3G, N2G ve N3G arazi tipi taşıtların test edildiği iş yerleri.

Sınıf 5: T kategorisindeki taşıtların test edildiği iş yerleri

5 Kurallar

5.1 Yapısal özellikler ile ilgili kurallar

5.1.1 İşyerinin yapısal özellikleri ile ilgili aşağıdaki hususlar, TS 13346'ya uygun olmalıdır:

- İş yerinin kurulumu, mekân ve mahalleri ile ilgili işlemler,
- İş yerinin tabelası ve varsa şubeleri ile ilgili işlemler,
- İşyerindeki tehlikeli ve zararlı atıklar ile ilgili işlemler,
- İş yerinde otopark bulunması hâlinde olması gereken özellikler,
- İşyerinde yangına karşı önlemler.

5.1.2 İş yerinde, müşteri kabul alanı, müşteri bekleme alanı, idari büro, çalışanların soyunma odası, dinlenme ve yemek yeri (işyerinde yemek veriliyor ise) WC, lavabo, gibi mekânlar bulunmalıdır.

5.1.3 Sınıf 1 ve Sınıf 2 iş yerleri için iş alanı en az 70 m² olmalıdır.

5.1.4 Sınıf 3 ve Sınıf 4 iş yerleri için iş alanı en az 200 m² olmalıdır.

5.1.5 Sınıf 5 iş yerleri için iş alanı en az 50 m² olmalıdır.

5.1.8 İş yerinde müşteri kabul alanı ve müşteri bekleme alanı, tercihen girişe yakın yerde, bölme ile ayrılmış olmalıdır.

5.1.10 İş yerinde TS 6075' e uygun ecza dolabı bulunmalıdır.

5.1.11 İş yeri, mesken ve insan ikametine tahsis edilmiş binalarda olmamalıdır.

5.2 İşletmecilik ile ilgili kurallar

5.2.1 İşyerinin oluşumu, hizmetin şekli ile ilgili aşağıdaki hususlar TS 13346'ya uygun olmalıdır:

- İş yerinin açılması ve işletilmesi ile ilgili işlemler, (İşyeri ruhsatında "Taşıt test merkezi/Oto ekspertiz vb gibi taşıt test/ekspertiz işi faaliyetinin yapıldığını ifade edebilecek bir iş kolu ibaresi yer almalıdır),

5.2.3 İş yerine gelen taşıtlarda test sırasında meydana gelebilecek hasarlara karşı taşıt iş yeri üçüncü şahıs mali mesuliyet sorumluluk sigortası kapsamlı genel sigortası yaptırılmalıdır.

5.2.4 İş yeri tarafından hizmet verilecek taşıt için; marka, model, plaka, şasi numaraları gibi verilerle birlikte müşteri bilgileri bilgisayar ortamına girilmeli ve test sonuçları ile birlikte kayıt edilerek, bunlar en az beş yıl süre ile muhafaza edilmelidir. Bu bilgiler üçüncü şahıslarla kesinlikle paylaşılmamalıdır.

5.2.5 İş yerinde, iki nüsha olarak hazırlanacak ve onaylı bir örneği müşteriye verilecek taşıt test raporunda en az;

- İş yerinin unvanı, adresi, telefonu, faksı ve diğer erişim bilgileri,
- Taşıtın iş yerine geliş tarihi ve saati,
- Taşıtın müşteriye teslim tarihi ve saati,
- Taşıtta yapılan muayene ve kontrollerin sonuçları, (Madde 3.7)
- İş yeri yetkilisi ile müşterinin adı, soyadı ve imzası

olmalıdır.

5.2.8 Taşıtın testine başlamadan önce lastik hava basınçlarının uygun olup olmadığı kontrol edilmelidir.

5.2.9 İş yerinde taşıt, dinamometre testi sırasında sabitlenmelidir.

5.2.10 İş yerinde, yeni teknoloji taşıtlardan antipatinaj sistemi (ASR, ESP, TC vb) olan ve bu sistemi için açma/kapama (on/off) düğmesi olmayan taşıtlarda bu sistem kapatılmadığından dolayı taşıt dinamometre üzerindeki zemini kaygan zemin olarak algılayacağından dolayı sözkonusu taşıtların dinamometre testi yapılmamalıdır.

5.4.2 İş yerinin teknik sorumlusu en az meslek liselerinin ilgili bölümlerinden mezun olmalı veya çıraklık eğitim merkezlerinin ilgili bölümlerinden alınmış ustalık belgesine veya mesleki yeterlilik sertifikasına sahip olmalıdır. Ayrıca iş yerinde ilgili uzmanlık alanlarında ustalık belgesine veya mesleki yeterlilik sertifikasına sahip veya kalfalık belgesi bulunan bir eleman bulunmalıdır. Teknik sorumlu ile elemanın uzmanlık alanları aynı olmamalı ve mutlaka bunlardan birisi boya veya kaporta konusunda belgeli olmalıdır.

5.4.3 İş yeri çalışanları, tek tip elbise giymeli, tanıtıcı kimlik kartını kıyafetinin üzerinde ve müşteri tarafından açıkça görülebilecek şekilde taşınmalıdır.

5.4.6 Test ve ölçüme yönelik kullanılan sistem ve cihazları kullanan personele cihazların imalatçı/ithalatçıları tarafından eğitimler verilmeli, bu eğitimler belgelendirilmelidir. Bu eğitimler düzenli aralıklarla güncellenmelidir.

Taşıt test merkezinde bulunması gerekli alet, takım ve cihazlar

No	Alet, takım ve cihazlar	Sınıf 1	Sınıf 2	Sınıf 3	Sınıf 4	Sınıf 5	Seyyar taşıt test istasyonu	Tolerans***
1	Yanal kayma test cihazı*	X	X	Opsiyonel	X	Opsiyonel	X	± % 5
2	Süspansiyon test cihazı*	X	X	Opsiyonel	X	Opsiyonel	X	± % 5
3	Fren test cihazı (merdaneli tip)* /Merdane sürtünme katsayısı ≥0,6 (ISO 21069)	X	X	Opsiyonel	X	Opsiyonel	X	± % 5
4	Dinamometre*	X (Taşıt kategorisine uygun)	X (Taşıt kategorisine uygun)	X (Taşıt kategorisine uygun)	X (Taşıt kategorisine uygun)	X (Taşıt kategorisine uygun)	X Hata! Bağlantı geçersiz.	1) ≤100 kW için ±6 kW 2) >100 kW ±%6 3) Üç ölçümün Maksimum ve minimum değerler arasındaki fark ≤ %6
5	Lift** veya kanal ile birlikte kriko	X	X	Kanal ve kriko	Kanal ve kriko	--	Kriko	
6	Mafsal boşluk test cihazı	Opsiyonel	Opsiyonel	X	X	--	Opsiyonel	
7	Arıza tespit cihazı	X	X	X	X	--	X	
9	Akü test cihazı*	X	X	X	X	--	X	± % 5
10	Lastik diş derinlik ölçer dijital*	X	X	X	X	--	X	± 0,1 mm
11	Lastik basınç hava saati*	X	X	X	X	--	X	±% 5
12	Boya kalınlık ölçme cihazı (demir ve alüminyum yüzeyler için)*	X	X	X	X	--	X	± % 5
13	Bilgisayar, yazıcı-tarayıcı	X	X	X	X	X	X	
14	Kompresör** ve şartlandırıcı	X	X	X	X	X	X	
15	Takım arabası (Temel el alet seti ile)	Opsiyonel	Opsiyonel	Opsiyonel	Opsiyonel	Opsiyonel	Opsiyonel	

NOT - 1 Çizelgede yıldız ile işaretlenmiş (*) olan alet ve cihazların kalibrasyonu en az yılda bir kez yaptırılmalıdır.

NOT - 2 Çizelgede (**) ile işaretlenmiş alet/cihazların periyodik kontrolleri yaptırılmalıdır.

NOT - 3 Çizelgede (***) ile işaretlenmiş tolerans değerleri kalibrasyon sırasında ölçülen değerler arasındaki farktır.